

va ergo in hoc consuetudinem. Ita etiam Azorius *part. 1. lib. 7. cap. 10. q. 6. in fin.* Reginaldus *lib. 4. cap. 13. sect. 1. num. 143.* Gobat in *Quinario tract. 5. casu 23. à num. 222. ad 224.* Cardinalis Cozza de *Jejunio part. 3. art. 3. dub. 10. num. 85.* ex quo deducunt, licitum esse diebus esurialibus comedere ranas, quæ in aqua vivunt, testudines quoque licet terrestres, minimè verò quædam volucrium aquatilium genera; quia nimirum illis consuetudo favet, his autem contraria dignoscitur.

XII. Consuetudinis porrò vim non negavimus. Sed hoc meritò admonendum censemus, ut videatur, an hæc, aut illa consuetudo, vera & legitima dici debeat, & an apud pios probosque viros recepta sit; ne forte abusus & corruptelæ pro iudicandis & agendis normæ accipiantur. Quod si de consuetudinis existentia, aut de illius qualitate dubitetur, existimant aliqui exquirendum esse Medicorum iudicium, ut ab iis statuatur, an animalia, de quibus dubitatur, ad piscium naturam propius accedant, an verò ad terrestrium genus pertineant. Hinc Tamburinus, ubi de viperinis carnibus jejunii tempore comedendis in utramque partem disputavit, Medicorum denique iudicio quæstionem definiendam remittit. Sed, cum Medicorum sententiæ rarò inter se conveniant, quod nobis frequenti experientia comperitum est, id maximè advertendum iudicamus, ut relata superius S. Thomæ doctrina semper præ oculis habeatur, nimirum eam fuisse Ecclesiæ mentem in sanciendo pro diebus jejunii ciborum delectu, ut comprimendæ ac minuendæ carnis concupiscentiæ per salutarem abstinenciam consuleret; ex quo sequitur, ut, si dubium subsit, an esus carniū alicujus animalis, je-

junii tempore, licitus sit, an illicitus, nec adsit legitima, & recepta consuetudo, quæ controversiam dirimere valeat; hoc maximè examinari debeat, an hujusmodi animal simile sit, aut dissimile iis, quorum esus diebus jejunii interdictus est, & an illius carnes humano corpori validius nutriendo, & roborando idoneæ dignoscantur, quod ubi ita esse appareat, profectò inter eas adnumerari debent, quæ jejunantibus apponi nequeunt; quemadmodum latè probat idem Tamburinus *tum lib. 4. in decalogum cap. 5. §. 1. num. 10. tum etiam ad quartum præceptum Ecclesiæ cap. 3. num. 2.* Si autem nec hisce regulis insistendo quæstionem definire fas erit, nil tutius Episcopo suaderi poterit, quam ut absteineat à decretis super ea in Synodo edendis; sed potius ad Apostolicæ Sedis iudicium rem deferat, ut sæpè aliàs sanctissimi Ecclesiarum Antistites omni tempore fecisse dignoscuntur; inter quos S. Augustinus Anglorum Episcopus, & S. Bonifacius Episcopus Moguntinus, qui in similibus casibus ad Sanctam Sedem recursum habuerunt, & Pontificia oracula pro definitionum suarum norma acceperunt. Videantur Acta Sanctorum Ordinis S. Benedicti apud Mabillonium *sæcul. III. part. 2. pag. 72. Venetæ editionis.*

XIII. Quod autem spectat ad ova, & lacticinia, quibus vesci in jejunio quadragesimali vetitum esse diximus, in aliis verò per annum jejuniis alicubi licitum esse, ubi nimirum hujusmodi consuetudo viget; nil aliud observandum habemus, nisi quod inter propositiones ab Alexandro Papa VII. proscrip-tas sub die 18. Martii anni 1666. hæc habetur *n. 32. Non est evidens, quod consuetudo non comedendi ova, & lacticinia in Quadragesima obliget.* In cæteris verò jejuniis extra Quadragesimam

mam, sicuti ab Episcopo prohiberi non debent ova, & lacticinia in iis locis, in quibus eorum usus legitima consuetudine jam pridem inolevit; ita in aliis locis, quæ hanc consuetudinem non habent, prudentis Episcopi officium est Synodalibus decretis cavere, ne antiquæ disciplinæ rigor paulatim mollescat; ut optimè præstitit quondam Archiepiscopus Neapolitanus Marius Cardinalis Carafa in Synodo Provinciali, anno 1576. celebrata, & Gregorii Papæ XIII. auctoritate confirmata; cujus vestigia sequuntur illius Successores, nimirum Cardinalis Philomarinus per Edictum à Congregatione Romanæ Inquisitionis confirmatum, & Cardinalis Pignatelli in Synodo Dioecæsana, anno 1726. habita; quæ monumenta colligit, & retulit Milante *exercit. 28.* in prædictam propositionem ab Alexandro VII. damnatam.

XIV. Non desunt sanè, qui dicant certis in locis, ob magnam piscium penuriam, à longo jam tempore inveciam esse consuetudinem comedendi ova, & lacticinia etiam in Quadragesima. Id peculiariter asseritur de Eborensi, & Agydiensi Dioecæsibus in Lusitania; & in Constitutionibus Synodalibus Ecclesiæ Ulyssipontensis hæc eadem consuetudo memoratur *lib. 2. tit. 3. decret. 1. §. 2.* atque additur, illius vigore tum ova, tum lacticinia in Quadragesima sine peccato comedi posse. Hanc eandem vim hujusmodi consuetudini tribuit Nogueira in *Expositione Bullæ Cruciatæ Lusitanæ concessæ disp. 22. sect. 9.* cumque *sect. seq.* adversus opinionem à se assertam objiciat relata propositionis damnationem ab Alex. VII. factam, respondet, non aliam esse illius Pontificis mentem, nisi ut consuetudo non comedendi ova, & lacticinia in Quadragesima, servari

omninò debeat ubicumque vigere dignoscitur; sed ex hoc minimè sequi, ut eadem consuetudo obliget in locis atque regionibus, in quibus non adest, & in quibus alia viget contraria consuetudo. Quod quidem responsum an veritati & rationi consentaneum sit, aliorum iudicio expendendum libenter relinquimus dummodò docti sint, & de conscientiæ suæ puritate, animarumque salute religiosè solliciti.

CAPUT VI.

Invisa novitatis censuram merentur Synodales Constitutiones, quibus damnari, aut prohiberi velint consuetudines quædam generaliter approbatæ; ubi de solutione dotis à Sanctimonialibus faciendæ Monasterio, in quo professionem emittunt; deque aliis præstationibus, quas Canonici quidam, suorum Canonice possessionem, aut fructus adepturi, persolvere solent.

Ex eodem innovandi pruritu derivari videretur Constitutio, qua Episcopus simoniacum dicitans, quidquam solvere pro ingressu in Religionem, prohiberet Sanctimonialium cœnobiis constetam dotem exigere à puellis se se Deo devotibus; siquidem, quamvis eam dotis pensationem plerique Doctores improbaverint, usus tamen ubique receptus illam approbat; quodque magis est, sacra Congregatio Concilii die 18. Septembris 1683. à Simonia immanem pronuntiavit, uti habetur *l. 35. decretor. pag. 310. à terg.* Eadem quæstione in una *Bononiensi* iterum examinata die 14. Aprilis 1725. Sacra Congregatio in eadem perstitit sententia *tom. 3. Thesaur. Resolut. pag. 153. & seq.* Hanc autem mentem sacre Congregationi iniecit S. Tho-

Thomas, cujus doctrinam in hac postrema causa *Bononiensi*, pro nostro, quo tunc fungebamur Secretarii munere, eidem insinuavimus. Quærit Angelicus Doctor 2. 2. q. 100. art. 3. ad quartum an licitum sit, aliquid ab iis exigere, qui in Religionem se se recipiunt: & distinguendum respondet, quo nomine illud exigatur; si exigitur pro ipso ingressu, seu admisione in Religionem; tamquam ejusdem pretium, illicitum & simoniacum esse ait; si pro sustentatione illius, qui monasterium ingreditur, ut Deo, & Religioni mancipatus, monasterii sumptibus perpetuo victitet; & iterum tunc distinguendum inquit: aut enim monasterium aliunde habet, unde necessaria alimenta Religioso subministret: & non potest illum ad aliquid solvendum adigere: aut necessariis redditibus caret ad subeundum onus Religiosum alendi; & tunc tantum percipere poterit, quantum ad illius alimoniam reputabitur necessarium: „Pro ingressu (*inquit*) monasterii non licet aliquid exigere, vel accipere, quasi pretium; licet tamen, si monasterium sit tenue, quod non sufficiat ad tot personas nutriendas, gratis quidem ingressum monasterii exhibere, sed accipere aliquid pro victu personæ, quæ in monasterio fuerit recipienda, si ad hoc non sufficiant monasterii opes.”

II. Huic D. Thomæ doctrinæ, cui S. Bonaventura in Apologetico contra adversarios Fratrum Minorum q. 18. S. Raymundus *lib. 1. tit. 1. §. 22.* S. Antonius *p. 2. cap. 5. §. 18.* Dionysius Cartusianus *lib. 2. de Simonia*, aliique communiter adstipulantur, ad hærens, ut diximus, sacra Congregatio Concilii, eamque semper præ oculis habens, sæpius in primis decrevit; à singulis Sanctimonialium cœnobiis,

ad normam decreti Tridentini *sess. 25. cap. 3. de Regular.* tot esse Moniales recipiendas, quot, Episcopi judicio, ex communibus redditibus, aut consuetis eleemosynis sustentari possunt; censuit deinde, à Monialibus, intra præfinitum numerum comprehensis, seu in demortuarum locum subrogandis, nihil esse monasterio pendendum; nisi interim monasterii redditus fuerint imminuti, nec amplius parès sint consueto Sororum numero sustentando; ab his verò, quæ ultra præfinitum numerum recipiunt, dotem persolvendam dixit, cujus, fructibus ali queant; quemadmodum refert Fagnanus in *Cap. non amplius, de Instit. n. 24.* ubi ita prosequitur: *Verùm sacra Congregatio super negotiis Episcoporum, & Regularium, animadvertens, Sanctimonialium monasteria sine dotium subsidio diu sustineri non posse, & propter ingruentes necessitates, & casus inopinatos, plerumquæ ad inopiam redigi; summis Pontificibus approbantibus, prudenter sanxit, ut dotales eleemosynæ à Monialibus numerariis persolverentur, tametsi numerus esset taxatus ad mensuram reddituum monasterii.* Equidem experientia compertum cum sit, opulentissima Monialium monasteria paulatim ad inopiam vergere, & quæ paucis antea annis, quadraginta ex. gr. Monialibus necessaria ad victum largè suppeditabant, hodie nihilominus, quamvis novas interim dotes lucrata fuerint, vix sufficientes proventus habere ad eundem numerum alendum; quod qua ratione contingat, planè ignoramus; hinc, ne consuetus Deo sacratarum Virginum numerus in monasteriis decrescat, & de reddituum sufficientia eadem monasteria fiant securiora, prudentissimè cautum est, ut omnia indefinè habeantur pro indigentibus, atque indigentia

nomine ab omnibus omnino puellis, Religioni nomen dantibus, præscriptam dotem recipiant.

III. Scimus, hanc communem monasteriorum praxim, sacrarum Urbis Congregationum responsis corroboratam, non probari Van-Espenio, qui in *suo tract. de vitio simoniae circa ingressum Religionis cap. 2.* carpit in primis Christianum Lupum, eò quòd in *notis ad can. 19. Concilii Niceni II.* illam in Belgio etiam vigentem à culpa absolverit; & subinde *cap. 3. §. 3.* absolute asserit, contra jus naturale, & Divinum peccare monasteria, quorum proventus sunt sufficientes, ut numerum aliquem Religiosorum sustentent, & tamen nullum gratis ad monasterium admittunt; additque omnia, quæ ad hanc consuetudinem cohonestandam adduci solent, vana esse effugia, jam olim improbata ab Innocentio III. in *cap. 40. de simonia*, ubi ait: *Quoniam simoniaca labe adeo plerasque Moniales infecit, ut vix aliquas sine pretio recipiant in Sorores, paupertatis prætextu volentes hujusmodi vitium palliare.* Neque ignoramus, hanc eandem opinionem, à Van-Espenio haustam, plurimorum menti insedissee, qui illam Episcopis suadere conantur, ut ea tandem imbuti, Sanctimonialium cœnobia compellant ad tot saltem puellas sine dote recipiendas, quæ ad consuetum Sororum numerum explendum in monasterium admittuntur. Quocirca operæ pretium est istorum opinionem, quam auctoritate pervertimus, etiam rationibus refellere.

IV. Eximius Suarez *t. 1. de Relig. lib. 4. de Simon. cap. 17.* accurate expendens allegatum D. Thomæ locum, optimè animadvertit, illicitum quidem, & simoniacum esse aliquid recipere ab ingrediente Religionem, sive illud recipiatur tamquam pretium ingressus,

sive recipiatur pro onere, quod sibi monasterium assumit, sustentandi Religiosum, ad quod cæteroquin subeundum sufficiunt monasterii redditus, uti asseruit D. Thomas; hoc tamen interesse inter utrumque discrimen, quod in primo casu simonia, quæ committitur, est juris naturalis, & Divini, in altero vero est juris tantum Ecclesiastici; etenim pergit Suarez, quemadmodum matrimonium carnale considerari potest in ratione Sacramenti, & in ratione contractus civilis, cui annexum est onus alendi conjugem, & familiam, atque hujus intuitu exigitur dos à puella, quam pro ipso Sacramento accipere simoniacum foret; ita etiam matrimonium spirituale, sive professio Religiosa, est status quidem spiritualis; & est præterea contractus quidam humanus inter Religiosum, & Religionem, quæ se obligat ad illum sustentandum. Quare, concludit Suarez, sola spectata rei natura, quamvis nihil possit exigere pro ipso statu religioso, qui spiritualis est, posse tamen exigere pro hoc onere alendi personam Religiosam, quod est temporale, & pretio æstimabile. Verùm, quoniam jus ad alimenta, è monasterii proventus percipienda, profuit ab ipsa professione Religiosa, idcirco Ecclesia, ne ulla ratione pretium pro illa accipi videretur, districtè vetuit, quidquam ab eo exigere, cui monasterium necessaria ad victum stipendia subministrare potest. Hactenus Suarez. Investigat deinde Thomassinus ejusmodi Ecclesiasticæ prohibitionis initia, & *part. 3. de vet. & nov. Eccles. discipl. lib. 1. c. 51. n. 8.* observat, septem prioribus sæculis plures quidem latas fuisse leges ad compescendam Monachorum avaritiam, alimentorum obtentu, pecuniam ab iis extorquentium, qui sese Dei, ac Religionis obsequiis man-

mancipant; sed simul notat unicum earundem scopum fuisse, arcere à Religiosis immoderatum divitiarum studium, & fovere monasticam paupertatem, non autem impedire simoniam, quam nulli adhuc in mentem venerat, posse in hoc negotio committi. Omnium prima, Septima Synodus, quæ est Nicæna secunda, celebrata anno 787. ejus criminis reos in simoniacorum classem retulit; nullum quippè inter ipsos, ac sacrorum ordinum nundinatores discrimen faciens, *can. 19. tom. 4. Collectionis Harduini col. 498.* ita statuit: *In tantum inolevit avaritiæ facinus in Rectores Ecclesiarum, ut etiam quidam eorum, qui dicuntur Religiosi viri, atque mulieres obviscentes mandatorum Domini decipiantur, & per aurum introitus accedentium tam ad sacram Ordinem, quam ad monasticam vitam efficiant... Si quis ergo inventus fuerit hoc faciens, siquidem Episcopus, vel Abbas extiterit, vel quilibet de sacro collegio, aut desinat, aut deponatur, juxta secundam regulam sancti Chalcedonensis Concilii. Abbatissa verò ejiciatur de monasterio, & tradatur in alio monasterio ad subjectionem.* At alii canones, per idem ferè tempus editi, eandem cæteroquin prohibitionem instaurantes, nullam simoniæ fecere mentionem. Sic Synodus Francofordiensis anni 794. *can. 16. ibid. col. 906.* ait: *Audivimus quod quidam Abbates, cupiditate ducti, præmia pro introeuntibus in monasterium requirant. Ideo placuit nobis, & sanctæ Synodo, ut pro suscipiendis in sancto ordine Fratribus nequaquam pecuniæ requiratur.* Neque simoniæ meminuit Alexander III. in Concilio Lateranensi, *cap. 10.* etsi eundem abusum proscribat, inquit: *Monachi non pretio recipiantur in monasterio... Si quis exactus pro sua receptione ali-*

quid dederit, ad sacros Ordines non ascendat. Is autem, qui acceperit, officii sui privatione mulctetur. Postiores tamen Pontifices præcipuè Clemens III. *cap. 25.* & Innocent. III. *Cap. 30. & 40. de Simonia,* Nicæni Concilii canoni adhærentes, simoniæ labe fœdatum pronuntiarunt quicumque pro Religionis ingressu pecuniam ex pacto aut recipit, aut solvit in commodum monasterii, quod cæteroquin nulla premitur egestate; cum enim monasterium potest suis sumptibus Religiosi indigentis prospicere, illa pecunia dari præsumitur tamquam pretium ingressus, & admissionis in Religionem; quando autem lex Ecclesiæ aliquid fieri vetat ob præsumptionem simoniæ Juris Divini, simul efficit, ut ejusdem legis transgressor fiat reus simoniæ Juris Ecclesiastici: quemadmodum explicat, atque exemplo Beneficii Ecclesiastici illustrat Suarez *cit. loc.*

V. Cùm itaque versemur in simonia, quæ ortum habuit è sola lege Ecclesiæ, mirum esse non debet, hanc potuisse nunc severius accipi, nunc iustis de causis aliquantulum emolliri prout vel augetur, vel minuitur præsumptio venditionis rei spiritualis, seu verius animi illam nundinandi, in qua præsumptione fundatur. Atque, ut misa faciamus antiquiora hac in re particularium Ecclesiarum inter se discordantia statuta, quæ videri possunt apud citatum Thomassinum; Concilium Cameracense anni 1565. *t. 18. c. 12. tom. 10. Collectionis Harduini col. 599.* nullam pecuniæ pactionem in Monialium ingressu tolerandam statuit, nec præterendam permisit cœnobii inopiam ad aliquam recipiendam, quæ in monasterium conferret dotis subsidium. *Abesse* (ait) *omniò vult Sancta Synodus à Religionis ingressu labem, etiamque speciem detestabilis simoniæ. Quocir-*

*ca præcipit serio sacros canones insecta, ne Monachi, vel Moniales, aliquem, vel aliquam ad professionem recipiant, mediante alicujus pecuniæ, aut muneris pacto; ne ea quidem ex causa, quod plures alere non possint sine aliquo subsidio; ubi tamen notanda sunt illa verba: Abesse vult à Religionis ingressu labem, etiamque speciem detestabilis simoniæ; ex quibus apparet, dotis pensationem non damnari à Concilio tamquam simoniacam, sed prohiberi, ad longius avertendam omnem simoniæ speciem. Contrà S. Carolus Borromæus, quo certè non alius solertior sacrorum canonum custos, purioris disciplinæ tenacior, & Concilii Tridentini fidelior interpret, in Concilio Provinciali Mediolanensi I. ejusdem anni 1565. *p. 3.* veluti jam certum ponit, à singulis Monialibus in ipso monasterii limine aliquam pecuniæ summam penès probum virum deponi, professionis tempore monasterio tradendam, inquit *part. 1. Act. Eccles. Mediol. pag. 47.* Quod professione facta, eleemosynæ gratia ad professam sustentandam monasterio datur, id quo tempore puella Religionis habitum suscipiet, apud virum, Monialibus, & earum Superiori probatum, deponatur, ut nullo impedimento tum Monialibus præsid esse possit; & in Concilio Mediolanensi II. anni 1569. *c. 2. inter capita quædam ad Moniales pertinentia part. 1. Act. Eccles. Mediol. p. 75.* ab Episcopo præscribi voluit eleemosynam dotalem à singulis Monialibus, alimentorum nomine Monasterio pensitandam, inquit: *Episcopus præterea tum impensas æstimet, quæ & in religionis ingressu, & tempore professionis fieri solent pro vestitu, aut pro aliis rebus ad ipsius puellæ, vel monasterii usum, commoditatemve pertinentibus; tum pecuniæ etiam sum-**

mam præscribat, quam puella alimentorum nomine monasterio det, nisi census, aut alia bona immobilia, quorum annui fructus, ejusdem judicio, ad ea alimenta satis sint, monasterio attribuantur. Mediam viam iniit Concilium Turonense, habitum anno 1583. quod *c. 17. tom. 10. Collectionis Harduini col. 1431.* insinuat, Moniales intra præfixum ab Episcopo numerum, gratis omninò admittendas; ultra numerum verò cum justa dote. Sed Concilium Avenionense anni 1594. *t. 50. de Sanctimonialibus, ib. c. 1865.* idem prorsus servari jussit, quod S. Carolus sanciverat. In hac opinionum varietate, diu anceps hæserat sacra Congregatio Concilii, & quandoquæ propenderat in Turoniensium Patrum sententiam, sicuti à Fagnano acceptimus; sed, cùm experientia didicerit, nullum reperiri adeo opulentum Sanctimonialium cœnobium, quod ad reparanda quotidiana suorum reddituum decreta, non egeat novarum dotium accessione, firmiter tandem amplexata est S. Caroli decreta, eaque religiosè observari voluit; quod non solum constat ex allegatis ejusdem decisionibus, sed adhuc clariùs ex alia, quæ refertur in Bibliotheca Præmonstratensi *pag. 356.* cujus verba sunt: *Non vestiantur Moniales, nec admittantur ad habitum, nisi prius parentes, vel illi, ad quos ea um cura spectat, promptam habuerint pecuniam pro dote; vel eleemosyna consuetæ, & illam deposuerint solvendam monasterio post emissam professionem.* Etenim, uti ad rem perpendit Cabassutius in *theor. & prax. Jur. Can. lib. 5. cap. 5. num. 13.* non est expectanda, sed præcavenda arcta & extrema monasteriorum necessitas, ne secus ea sequantur gravissima mala, quæ in animarum dispendium gravem monasteriorum inopiam plerumquæ comi-

comitantur: "Videmus, inquit *Cassianus*, in permultis Virginum monasteriis, ad gravem inopiam redactis, fuisse eò quandoquè redactos Prælatos, ut soluta clausura, Virgines ad proprios parentes transmisserint nutriendas, suasque operas ne à propriis parentibus repellerentur, famulitia, & opificia pro pane apud eos querendo locaturas. Vidimus multoties, facile dissipatis monasteriorum exiguis facultatibus, necesse fuisse, quasi in communi naufragio, ut singulæ Moniales privatim suo victui consulerent, suas operas externis pretio ad vitæ subsidium exhiberent, proprietatem rerum, quascumque corrådere possent, sibi ad vitæ privatæ necessitates assererent, tempora orationi, vel lectioni destinata, manuum labori insumerent, colloquia cum externis, à quibus subsidium aliquod sperabant, miscerent; ex quibus contingeret, omnem interiorem, & exteriorem disciplinam prorsus evanescere."

VI. Si hæc secum animo revolvat Episcopus, non statim illicitum, & simoniacum pronuntiabit dotale subsidium, quod à puellis sese in Religionem recipientibus exigitur, neque faciles aures præbebit suasionibus hominum, qui, ut propriæ parcant, pecuniæ, suasque filias, sine ullo sumptu, Religionem alendas tradant, monasteriorum opulentiam exaggerant, novamque pecuniam illis collatam, in inutilem, ac voluptuosos sumptus erogari, clamitant. Non idcirco tamen negamus, interdum expedire, dotis quantitatem imminui, & quandoquè etiam prorsus remitti; sed, quod in peculiaribus circumstantiis, & consulta prius sacra Congregatione Concilii, fieri decet, non poterit Synodali Constitutione generatim, atque universim faciendum

decerni. Illud autem curabit Episcopus, ne ultra præfixam dotem, monasterio pendendam, alia pecuniæ summa à puellis extorqueatur, in Monialium commodum, aliosve usus impendenda, qui ad puellæ sustentationem nequaquam pertinent; id quippè cum nulla ratione cohonestari valet, adhuc remanet sub censura *Extravag. 1. de simonia inter comun.* ubi Urbanus V. utriusque sexus Regularibus districtè inhibuit, ne ante, aut post cujusquam in Religionem ingressum: "Quoscumque pastus, prandia, seu cœnas, pecunias, jocalia, aut res alias, etiam ad usum Ecclesiasticum, seu quemvis pium usum alium deputata, vel deputanda directè vel indirectè petere, vel exigere quoquo modo præsumant."

VII. Modum quoque imponet sumptuosos apparatus, musicis concentibus, comessationibus, aliisque ejusmodi, quæ cum magno familiarum impendio alicubi fieri solent in Monialium ingressu & professione; omnem siquidem mundanam pompam, omnem profanum luxum dedecere spirituales nuptias, quas elegit puella, quæ Deo, & Religionem se devovet, scitè ponderat *Navarrus in tract. de redditibus Ecclesiasticis, in fine questionis primæ, pag. 152. edit. Romanæ anni 1584.* ubi hæc ad rem scripsit: "Quid quæso dicemus ad prodigas illas expensas, & profanos apparatus fieri solitos ex pacto tacito vel expresso, dum puellæ vel ingrediuntur in monasterium, vel professionem emittunt? Quid aliud moderatius, quam ut hæc vehementer interdicanter, & culpentur, & puniantur illæ, quæ taliter faciunt? Et simul etiam doceantur, quam honestior apparet cunctis hæc inspicientibus, modesta quædam, humilisque temperantia, spi-

"spirituali juncta contemplationi, quam pomposa profanitas, mundanæ cuidam admixta voluptati, in funerabilibus eius, quæ per professionem moritur mundo, & nascitur, vel excrescit Dec." Videatur etiam *Tournely in Theolog. Moral. in Append. de simonia cap. 4. sect. 3.* ubi prædicta omnia amplissimè confirmantur.

VIII. Non multum dissimiles in præstationibus, quæ nomine dotis à Monialibus persolventur monasteriis, in quibus professionem emittunt, sunt aliæ quædam, quas Canonici solvunt vel ex consuetudine, vel ex antiquis Ecclesiarum Statutis, cum primùm ad suorum Canonicatum possessionem, aut cum ad fructuum & distributionum participationem admittuntur. Hinc, sicuti Moniales in primo casu de nulla simoniæ labe notari possunt, & falleretur, si secus judicaret, Episcopus; ita idem dicendum est in secundo, si debita circumstantiæ concurrant. *Gregorius IX. in cap. Jacobus, de simonia,* consuetudinem reprobat quorundam Canonicorum, qui Fratribus in eorum Collegium recenter admissis quosdam peculiare proveniunt capere non permittebant, donec eos in prandio lautè tractassent. Sacrum etiam Tridentinum Concilium *sess. 24. c. 14. de reform.* Episcopis hanc curam committit, ut diligenter cognoscant de hujus generis consuetudinibus, atque statutis, ne fortè aliqua simoniæ, aut avaritiæ labe in præscribendis, exigendisque ejusmodi solutionibus se ingerat. Idque confirmat, & latius declarat Sanctus Pontifex Pius V. in sua Constitutione 64. quæ incipit *Durum nimis, Bullar. Roman. tom. 2.* quæ Constitutio refertur, & innovatur in altera recentiori Innocentii Papæ XII. incipiente *Ecclesiæ Catholice*, quam videre est *n. 51. in Bullario peculiari*

ejusdem Innocentii XII. Cum verò harum Legum sanctiones tunc locum habeant, cum aut hujusmodi solutiones recens inductæ, & sine debita facultate sunt institutæ, aut, si ab antiquo tempore in usu sunt, cum nec in Ecclesiæ utilitatem, nec in aliud opus pium erogantur, sed inter Canonicos dividuntur, ut rectè jam observarunt Doctores scribentes *in cit. cap. Jacobus.* videlicet *Joannes Andreas n. 4. Butrius num. iidem 4. Ostiensis n. 2. Zabarella num. 3. Boich num. 8. de simonia,* & colligitur ex ipso Concilio Tridentino *loc. cit. ibi: in usus pios non convertuntur;* utque etiam optimè advertit sacra Congregatio Concilii, Nobis in Secretarii munere tunc constitutis, in causa *Cassanen.* proposita, & resoluta die 3. Decembris 1718. cujus summam videre est *tom. Thesauri Resolut. pag. 135. & in alia Sanuens. Pactionum* proposita die 19. Decembris 1722. decisa verò die 16. Januarii 1723. de qua *tom. 2. prædicti Thesauri pag. 256. & 261.* cui jam in eadem sententia præverat S. Carolus Borromæus, dum in executionem Tridentinorum Canonum Conciliaria sua Decreta ederet, relata à *Thomassino de Beneficiis, part. 3. lib. 1. cap. 61 n. 13.* aut denique cum eisdem solutiones convertuntur quidem in utilitatem Ecclesiæ, & in usus pios, sed excedunt valorem fructuum, qui ex Præbendæ Canonialis sex mensium spatio proveniunt; quod vetitum est in citata Constitutione S. Pii V. §. 4. hinc est, quod ubi ejusmodi solutiones ab antiquo tempore legitime inductæ, & justam quantitatem non excedentes, utiliter, & piè impendantur, si eas Episcopus, ob præsumtum simoniæ vitium, reprobandas, abolendasque statueret, inconsulto potius novitatis studio, quam restaurandæ disciplinæ zelo, flagrare

se ostenderet. Sanè in cit. *cap. Jacobus*, expressè reprobantur etiam convivia, & prandia in Canonicorum ingressibus paranda, & meritò quidem; cum hæc neque in Ecclesia, aut Sacrarum beneficium, nec in usus pios cedant, sed privatorum solatio, & voluptati deserviant. Verùm, cum magnæ plerumquè difficultates occurrere soleant in receptis usibus abolendis, ubi præsertim antiqua consuetudine nitantur; haud inopportunum erit hic annotare, quod, præter veterem quamdam causam *Polinianen.* in dicta Congregatione Concilii judicatum anno 1584. de qua *lib. 4. decretor. p. 9.* altera quoque, cujus titulus erat *Brugen.* majore partium studio ibidem proposita fuit die 13. Augusti 1729. & die 3. sequentis mensis Septembris definita, in qua dictum fuit, tolerari posse consuetudinem ab immemorabili tempore vigentem, ut novus Canonicus cæteros Capitulares convivio excipiat; dummodò id spontè ab eo fiat, & moderatè frugalitatis leges serventur; ut videre licet *tom. 4. Thesaur. Resolut. pag. 336. & pag. 342.* item *tom. 5. pag. 54. §. Consuetudo.* Et in eadem sententiam resoluta fuit alia causa *Leodien.* proposita die 18. Julii 1733. & relata in *ejusdem Thesauri tom. 6. pag. 141.* Quorum decretorum æquitati magnoperè suffragatur tenor *cap. Sanè, inter Extrav. commun. de simonia.*

CAPUT VII.

De aliis quibusdam Consiliis à probis Viris optimo sanè studio propositis, quæ tamen in Synodalibus constitutionibus adoptata, odiosam novitatis speciem induissent; ubi de Cantoribus Eunuchis, ac de musica, & instrumentis musicalibus, in Ecclesia tolerandis, vel prohibendis; item de lacte infantibus præbendo; & de Sectione Cæsarea.

Hoc etiam proculdubiò ad Episcopi officium pertinet, ut Synodalibus decretis Ecclesiasticæ musicæ rationem, quatenus in Dioecesi sua opus esse cognoverit, ad certas regulas exigat atque componat; ut corda Fidelium ad pietatem excitet, non aures solas, sicuti fit in theatris, inani voluptate demulceat. Quæ hac de re in nonnullarum Dioecesium Synodis constituta sunt, collecta leguntur apud *Van-Espen Jur. Eccles. univers. part. 2. tit. 5. cap. 9. n. 27. & seq.* Quid autem in sua Ecclesia servandum instituerit S. Carolus Borromæus, videri potest in illius Concilio Mediolanensi I. §. 51. t. 10. Collectionis Harduini col. 687. De hac ipsa re in Synodo Avenionensi, anno 1594. habita t. 35. de cantu Ecclesiastico, hæc leguntur *cit. tom. 10. col. 1856.* *Musices numeros ad pietatis sensum permovendum salubriter adhibet Ecclesia. Quapropter ejus studium in cunctis Ecclesiis non solum permittimus, verùm in dies augescere optamus. Ea tamen observatio habenda erit, ut non ad modulos profanarum cantionum tum Psalmi, tum cætera Ecclesiastica occinantur.* Nos autem in una ex nostris Epistolis encyclicis, quæ impressa est *Bullar. nostri t. 3. n. 3.* plura congesimus, ex Patribus, Conciliis, & Eccle-

sias-

siasticæ Historiæ monumentis desumpta, quæ ad materiam hanc illustrandam opportuna judicavimus, quæ sanè plerisque piis viris haud ingrata fuisse accipimus, sed tum ante illius Epistolæ editionem, tum etiam deinceps nonnullos fuisse novimus, qui pietatis studio incensi, summo conatu, licèt hucusque irritò, Episcopis suadere curaverunt, ut in Synodalibus constitutionibus novam insererent sanctionem, qua eunuchi cantores ab Ecclesiasticis concentibus excluderentur; quod, & irregulares plerumquè sint hujusmodi homines, cum nemo ferè eunuchus fiat absque peccato; & ex tali prohibitione facilè eventurum esset, ut tolleretur abusus evirandi pueros; cumque præterea dicerent, molles Eunuchorum voces plurimùm in causa esse, ut Ecclesiarum cantus ad theatrales modulos maximè accedat; neque verò impossibile esse, eorum vocibus alias, puerorum præsertim, voces Ecclesiasticis Choris magis aptas subrogare.

II. Celebris profectò est magni Nicæni Concilii canon primus, qui sic habet: »Si quis à Medicis propter languorem defectus est, aut barbariis abscisus, hic in Clero permaneat. Si quis autem se ipsum sanus abscidit, hunc, & in Clero constitutum abstinere convenit, & deinceps nullum debere talium promoveri. Sicut autem hoc claret, quod de his, qui hanc rem affectant, audentque semetipsum abscindere, dictum sit; sic eos, quos aut barbari, aut domini castraverunt, si inveniuntur aliàs dignissimi, tales ad Clerum suscipit regula.» His consona omninò sunt, quæ statuta leguntur in antiquissimis Canonibus, qui Apostolorum dicuntur, *can. 20. & tribus sequent.* ubi nempè cuilibet intelligere licet, casum à casu distingui; nimirum eos, qui, aut Medicorum

Tom. II.

præcepto, & morbi necessitate sic exigente, evirati sint, aut qui hanc violentiam à barbaris perpassi fuerint, neque dejici à Clericali gradu, quem obtinebant, neque ab ingressu in Clerum arceri; contra verò, eos, qui ultro se absciderint, aut abscindi permiserint, si Clerici fuerint, expellendos, si autem ordinari se postulent, nusquam promovendos edici. Hoc ipsum apertè jubent plures decretales Epistolæ Romanorum Pontificum, quæ extant in Collectione Gregorii IX. *tit. de corpore vitiatis ordinis, vel non.* Neque desunt in corpore Juris Civilis severissimæ Leges adversus eas editæ, qui sibi spontè aut aliis, injuriam hanc inferre ausi fuerint. Videantur *l. 3. §. Qui hominem. & l. 4. §. Idem ff. ad L. Cornel. de sicar.* Pluraque de hoc argumento videri possunt eruditè collecta à Christiano Lupo, à Joanne Cabassutio, & recentius à Josepho Cathalano Presbytero in *notis ad cit. canonem primum Concilii Nicæni.*

III. Nihilominus inter Auctores morales proximè præteriti sæculi orta & agitata fuit controversia, an, posito hujusmodi casu, quo pater filium eunuchum fieri permittat, neque filius dissentiat, & Medici nullum in evitæ periculum fore affirmant, id autem in eum finem unicè fiat, ut filius inter Ecclesiæ cantores adscribi, & majore vocis suavitate officium hoc exercere valeat, atque ita honestum sibi victum parare; an, inquam, his omnibus circumstantiis simul concurrentibus, talis filii eviratio sine peccato fieri possit. In quo Pasqualigius *quæst. 498.* affirmativam sententiam amplexus fuit. Sed vicit apud plerosque, & facta est communior opinio negans. Inter Theologos morales legi possunt Cardinalis de Lugo *de Justitia & Jure, tom. 1. disp. 10. sect. 1. num. 23.* Hurta-

D

do